

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26S/9/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4015200404
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4015200404.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a Mgr. Erika Németha v právnej veci žalobcu: C.. L. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. N. XXX, V., zastúpený JUDr. Peter Harakály, advokát, Mlynská č. 28, Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 9860-7/2015-BA zo dňa 26.02.2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a** .

Súd žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 06.05.2015 sa žalobca domáhal, aby súd po preskúmaní postupu a rozhodnutia žalovanej ako aj správneho orgánu prvého stupňa, rozhodnutia špecifikované v žalobe zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

V dôvodoch žaloby uviedol, že dňa 18.06.2011 sa vrátil do Rakúska z Anglicka, pričom posledným miestom vykládky tovaru bolo určené 200 km vzdialené mesto Graz. Z dôvodu, že v sobotu už je zákaz jazdy na rakúskych cestách, s vozidlom podľa usmernení zamestnávateľa zastavil v meste Vorchdorf, mimo mesto na odľahlom dvore nezaisteného areálu v neobývanej priemyselnej oblasti „spolupracujúcej“ firmy.

Na tomto mieste asi o 1,00 hod. v noci dňa 19.06.2011 po vykonaní kontroly motorového vozidla a nákladu, pri návrate do kabíny vozidla sa v daždivom počasí pošmykol a spadol na zem, pričom došlo k poškodeniu jeho zdravia.

Za takto zistenej skutkovej situácie prvostupňový správny orgán vo vydanom rozhodnutí uviedol „Nakoľko zamestnanec utrpel úraz mimo plnenia pracovných povinností, nie sú splnené podmienky ustanovené § 8 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.“

Napriek podaným odvolacím námietkam, druhostupňový správny orgán prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Poukázal aj na list zamestnávateľa zo dňa 4. júla 2012, v ktorom zotrval na svojom stanovisku, že úraz poškodeného neeviduje ako pracovný, pretože k úrazu došlo počas doby odpočinku, ktorá nie je súčasťou pracovného času v doprave v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z..

Žalobca počas pracovnej cesty musel urobiť prestávku na odpočinok. Predmetné otázky sú upravené v zákone o pracovnom čase a dobe odpočinku v doprave, zákon č. 462/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ide o prestávku v práci, ktorá je v tomto špeciálnom právnom predpise aplikovaná zo

všeobecnej právnej úpravy, ktorou je Zákonník práce. Z charakteru právnej úpravy vyplýva, že zamestnanec sa platne nemôže vzdať svojich zákonom garantovaných práv.

Okrem tohto hodnotenia za ďalšie dôležité hodnotiace kritérium je potrebné považovať predovšetkým to, že žalobca počas tohto odpočinku nemohol voľne nakladať so svojim časom, v širšom rozsahu - slúžiacom k obnove pracovnej sily, k osobnému rozvoju a k realizácii individuálnych záujmov a potrieb zamestnanca i jeho celej rodiny.

V konkrétnej situácii si žalobca plnil svoje pracovné povinnosti, a po príchode z Anglicka do Rakúska s cieľovou stanicou v meste Graz, sa riadil pokynom zamestnávateľa, ktorý znel, že ak sa nachádzajú v blízkosti mesta Vorchdorf, parkovať majú na dvore spolupracujúcej firmy. Iba zhoda okolností bola, že v čase príchodu do Vorchdorf-u musel z bezpečnostných dôvodov čerpať týždenný odpočinok. Mal dostatok informácií, že na dvore, kde parkoval sa kradnú zariadenia a iný materiál z motorových vozidiel, niesol osobnú zodpovednosť za listiny k prepravovanému tovaru i samotný tovar naložený na motorovom vozidle.

V takýchto podmienkach je každý vodič z obavy o vozidlo i náklad v strese a nedovolí si vozidlo opustiť, napr. návštevou 460 km vzdalenej rodiny na Slovensku. Preto z takto opísaného skutkového stavu, ktorý je najpodstatnejší pri posúdení príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti za ktorú nesie zodpovednosť zamestnávateľ a vznikom škody vyplýva, že žalobca si iba plnil zamestnávateľom zverenú pracovnú úlohu, vrátane dodržiavania ďalších pokynov a povinností v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z..

V tomto smere nemôže obstať ani Príručka vodiča, bod 1.6 „Odstavenie vozidla“, kde sa uvádzajú iba všeobecné frázy o zastavení vozidla vo vymenovaných štátoch, ale ani časť pod názvom Opustenie vozidla, parkovanie, odpočinok, smer cesty. Uvedené nerieši ani bod 2 pojednávajúci zabezpečenie nákladu, ale iba z pohľadu jeho zaistenia po naložení vrátane použitia pomôcok na jeho zabezpečenie. Poukazovanie na to, že v bode 2, v druhom odseku je okrem iného uvedené, že po pauze pred opakovaným nástupom na cestu treba skontrolovať plachty, uzávery a pečate/plomby, nemôže znamenať, že iba na tento moment je obmedzená kontrolná činnosť vodiča, zvlášť s naloženým nákladom na vozidle čakajúcim na možnosť pokračovať v jazde do miesta určenia.

Žalobca tvrdí, že išlo o štandardný, odporúčaný a v praxi zaužívaný systém práce v súlade s pokynmi a usmerneniami zamestnávateľa.

V súlade s rozhodnutiami európskeho Súdneho dvora čas nariadenej pracovnej pohotovosti na pracovisku sa preto zaratúva do limitu pracovného času na rozdiel od pracovnej pohotovosti mimo pracoviska, za ktorý patrí zamestnancovi v doprave mzda.

Podľa európskej judikatúry čas pohotovosti sa musí považovať za pracovný čas v súlade s príslušnými rozsudkami Európskeho súdneho dvora.

Žalobca počas celej doby vykonával iba činnosť na príkaz zamestnávateľa a s tým spojené obvyklé a nevyhnutné úkony.

Z takýchto dôvodov súdna prax (R 28/1980) uznáva aj pracovné úrazy pri športovej činnosti za predpokladu, že napĺňa charakter výkonu pracovných povinností, alebo je v priamej a príčinnej súvislosti s plnením pracovných úloh.

Prvostupňové rozhodnutie žalovanej je založené na tom právnom základe, že žalobcovi nevznikol nárok na úrazovú dávku s odvolávaním sa na § 8 ods. 5 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z..

Rovnako je nesprávne aj druhostupňové rozhodnutie, ktoré navyše obsahuje novú právnu argumentáciu, ktorá je v rozpore so skutočným stavom veci a bez potrebného odôvodnenia.

Podstata zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26S/1/2013-52 zo dňa 20.06.2013 vo veci preskúmania rozhodnutia žalovanej týkajúce sa náhrady za bolesť je založená na tom, že na strane absentovalo vyriešenie predbežnej otázky, či úraz je pracovný alebo nie.

Žalobca podal žalobu o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom. Konanie vedené na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11CPr/4/2012 bolo zo strany súdu zastavené. V tomto konaní súd nerozhodoval spor podľa § 14 Zákonníka práce na vyriešenie predbežnej otázky, či úraz je pracovný alebo nie, ale mylne sa zaoberal inými otázkami. Prvostupňový súd tu poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 29.09.2009, sp. zn. 4Cdo/157/2008, ktoré je svojho druhu prekvapivé, ojedinelé a nesprávne.

V tomto smere iba stručne uviedol, že Sociálna poisťovňa v zmysle § 198 ods. 1 časť vedy za bodkočiarkou zákona o sociálnom poistení je oprávnená riešiť predbežné otázky, ktorých posúdenie je nevyhnutné pre rozhodnutie o priznaní a výplate dávky.

Na toto nesprávne rozhodnutie súdu prvého stupňa nadviazal aj odvolací Krajský súd v Trnave, ktorý sa v uznesení sp. zn. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 03.12.2014 navyše nesprávne zaoberal aj rozsiahlym rozborom a zdôvodnením ustanovenia § 272 zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré na vec žalobcu nedopadá, keďže sa týka prechodu (transformácie) pôvodnej náhrady škody vyplácanej podľa pracovnoprávnej úpravy do 31.12.2003.

V konaní na Okresnom súde v Dunajskej Strede ani Krajskom súde v Trnave spor v zmysle vymedzeného predmetu žaloby nebol posudzovaný ani vyriešený. Preto ani žalovaná sa v rozhodnutí nemôže na toto odvolávať, keď je zrejme, je dostatočne preukázané, čo sama cituje z prvostupňového rozhodnutia súdu, že „konanie je postihnuté nedostatkom právomoci súdov“, že sama žalovaná v zmysle aj tu uvedených argumentov túto otázku nemá vyriešenú. Preto požiadavke na spravodlivé a riadne odôvodnené tomuto nezodpovedá ani vydané rozhodnutie podľa § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z..

Žalobca tvrdí, že v prospech zamestnávateľa obetoval svoj čas, všetko úsilie prácu vykonávať svedomito a k spokojnosti, vodič vždy podstupuje riziko poškodenia zdravia, musí jazdiť sám na vzdialenosti merané v tisíckach kilometrov, a za to všetko sa ako k slabšiemu z pozície nadradenosti pri mzde 398,--eur si jeho zamestnávateľ prácu neváži.

Žalobca navrhuje, aby sa odstránili doterajšie rozpory a vykonalo sa nové posúdenie všetkých skutočností.

Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení žiadala, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Ďalej uviedla, že listom zo dňa 14. júna 2012 zamestnávateľ žalobcu SaVor spol. s r. o., Priemyselná 17, 931 01 Šamorín, oznámil, že úraz žalobcu eviduje aj naďalej ako iný úraz a neeviduje ho ako pracovný úraz, pretože k úrazu došlo počas doby odpočinku, ktorá nie je súčasťou pracovného času v doprave v zmysle § 8 zákona č. 462/2007 Z. z.. V čase, keď sa úraz stal, žalobca nečerpal čas na odpočinok a jedenie bez prerušenia prevádzky a nevykonával práce, ktoré nemožno z preukázateľných objektívnych technických alebo organizačných dôvodov prerušiť.

Žalobca sa na ústnom pojednávaní dňa 27. júna 2012, ktoré sa konalo v Sociálnej poisťovni, pobočka Levice vyjadril, že nesúhlasí so stanoviskom svojho zamestnávateľa.

Na základe žiadosti žalobcu o priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorá bola do pobočky doručená dňa 22. augusta 2012, vykonaného dokazovania, pobočka vydala rozhodnutie pobočky zo dňa 4. septembra 2012, ktorým nepriznala žalobcovi nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, v dôsledku úrazu zo dňa 19. júna 2011, nakoľko mu nárok na úrazovú dávku nevznikol.

Dňa 31. októbra 2012 žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, podal na Okresný súd Dunajská Streda žalobu o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom, na ktorom bolo začaté konanie pod sp. zn. 11CPr/4/2012.

Po doručení listu právneho zástupcu zo dňa 27. septembra 2012 - Návrh na prerušenie konania z dôvodu vyriešenia predbežnej otázky o zodpovednosti zamestnávateľa za škodu z titulu pracovného úrazu žalobcu, ústredie rozhodnutím č. 11809-4/2013-BA zo dňa 8. januára 2013, ktoré sa stalo právoplatné a vykonateľné dňa 16. januára 2013, konanie vo veci prerušilo v zmysle § 193 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov až do vyriešenia predbežnej otázky súdom, t. j.

do doručenia právoplatného rozhodnutia Okresného súdu, príp. odvolacieho Krajského súdu, v ktorom bude určená miera zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz žalobcu.

Dňa 16. februára 2015 boli ústrediu doručené nasledovné doklady:

O Uznesenie Okresného súdu č. 11Cpr/4/2012-76 zo dňa 24. júna 2014, ktoré sa stalo právoplatným dňa 23. januára 2015, o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorým Okresný súd konanie vo veci zastavil a po právoplatnosti Uznesenia vec postúpil ústrediu,

O Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 3. decembra 2014, ktorým odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a proti tomuto uzneseniu nepripustil možnosť podať odvolanie.

Ako dôvod zastavenia konania Okresný súd v odôvodnení uznesenia OS uviedol:

Od 01.01.2004, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, konanie o nárokoch na náhradu škody vzniknutej z pracovného úrazu je konaním v dávkových veciach sociálneho poistenia, na ktoré sú vecne príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne. V zmysle § 198 uvedeného zákona je Sociálna poisťovňa oprávnená riešiť predbežné otázky, a teda aj otázku, či je úraz pracovným úrazom. V predmetnej veci to napokon aj urobila, keďže o nároku na náhradu za bolesť právoplatne rozhodla, pričom právomoc súdov by bola daná len na základe žaloby podanej podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Sociálna poisťovňa má oprávnenie riešiť ako predbežnú otázku určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú z pracovného úrazu.

Nakoľko žalobca v čase vzniku úrazu mal čerpať pauzu na odpočinok v trvaní minimálne 11 hodín, vychádzajúc z rozpisu turnusu podľa skutočnej dĺžky pauzy, jednoznačne išlo o čerpanie minimálnej doby odpočinku v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 462/2007 Z. z., podľa ktorého zamestnanec v doprave má nárok na minimálny denný odpočinok v trvaní 11 po sebe nasledujúcich hodín za 24 hodín.

V zmysle § 3 ods. 5 písm. c) zákona č. 462/2007 Z. z. doba odpočinku sa nezapočítava do pracovného času a podľa názoru ústredia sa u žalobcu nejedná o pracovný úraz, nakoľko k úrazu, ktorý poškodený utrpel dňa 19. júna 2011 o 1,00 hod. ráno nedošlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s vykonávaním pracovných povinností, ale počas čerpania minimálne ustanovenej doby odpočinku, na ktorú sa § 195 ods. 1 a § 196 Zákonníka práce nevzťahuje.

Žalobca uvádza, že vydané rozhodnutie ústredia zo dňa 26. februára 2015 je zmätočné, nedostatočne odôvodnené, neurčité a nejasné, a preto nepreskúmateľné. No neuvádza konkrétne dôvody, prečo ho považuje za nepreskúmateľné.

Tvrdenie právneho zástupcu uvedené v žalobe, že „ústredie malo danú vec posúdiť ako riešenie predbežnej otázky a v prospech žalobcu malo dať podnet na začatie konania na príslušnom súde a nie vydať zamietavé rozhodnutie ústredia“ je zavádzajúce, pretože sám právny zástupca podal za žalobcu určovaciu žalobu na súd a v tomto konaní žalobcu aj právne zastupoval, takže svoje pochybnosti o nesprávnosti vedeného súdneho konania mal namietat priamo v súdnom konaní na Okresnom súde a neskôr na Krajskom súde v Trnave, ako súde odvolacom.

Nie je v právomoci ústredia právne napádať právoplatné rozhodnutia súdov v konaniach, kde nie je ich účastníkom, nakoľko v tejto veci sa jedná o spor pracovnoprávny medzi zamestnancom a jeho zamestnávateľom.

Ústredie sa preto nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné.

Podľa názoru ústredia rozhodnutie obsahuje všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, úvahy akými bolo ústredie vedené pri hodnotení dôkazov, ako aj právne predpisy, na podklade ktorých ústredie rozhodovalo.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250j ods. 1 OSP ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamieta.

Z obsahu administratívneho spisu mal súd za preukázané, že z oznámenia poistnej udalosti zo dňa 22. júna 2011 vyplýva, že žalobca ako poškodený ako vodič MKD na parkovisku areálu firmy TRAWÖGER Transport, Feldham 2, A-4655, v meste Vorchdorf v Rakúsku, dňa 19. júna 2011 o 1,00 hod. rannej (v nedelu) išiel na toaletu. Keď sa vracal a išiel po schodíkoch do kabíny vozidla sa pošmykol a spadol, pričom si spôsobil zranenie.

Na základe žiadosti poškodeného pobočka požiadala listom zo dňa 7. júna 2012 zamestnávateľa poškodeného SaVor spol. s r. o., Priemyselná 17, 931 01 Šamorín o poskytnutie písomného stanoviska v predmetnej veci.

Listom zo dňa 14. júna 2012 zamestnávateľ poškodeného oznámil, že úraz poškodeného eviduje aj naďalej ako iný úraz a neeviduje ho ako pracovný úraz, pretože k úrazu došlo počas doby odpočinku, ktorá nie je súčasťou pracovného času v doprave v zmysle § 8 zákona č. 462/2007 Z. z.. V čase, keď sa úraz stal, poškodený nečerpал čas na odpočinok a jedenie bez prerušenia prevádzky a nevykonával práce, ktoré nemožno z preukázateľných objektívnych technických alebo organizačných dôvodov prerušiť.

Na základe vyššie uvedených skutočností pobočka listom zo dňa 18. júna 2012 požiadala Sociálnu poisťovňu, pobočka Levice (ďalej len „pobočka Levice“), vzhľadom na miesto trvalého bydliska poškodeného, o uskutočnenie ústneho pojednávania s poškodeným a jeho právnym zástupcom, za účelom ich oboznámenia so skutočnosťami, ktoré budú podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bude pobočka vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe bude rozhodovať v konaniach o uplatnených nárokoch poškodeného v prípade náhrady za bolesť, ako aj náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v súvislosti s jeho úrazom, ktorý utrpel dňa 19. júna 2011.

Poškodený sa vyjadril, že nesúhlasí so stanoviskom svojho zamestnávateľa a iné návrhy nepodal.

V liste zo dňa 4. júla 2012 zamestnávateľ zotrval na svojom stanovisku, že úraz poškodeného neeviduje ako pracovný, pretože k úrazu došlo počas doby odpočinku, ktorá nie je súčasťou pracovného času v doprave v zmysle § 8 zákona č. 462/2007 Z. z.. Ďalej uviedol, že tvrdenie poškodeného, podľa ktorého mu zamestnávateľ nariadil počas prestávky a odpočinku stráveného vo vozidle kontrolovať vozidlo a jeho náklad v zmysle Príručky vodiča - bodu 10 nie je pravdivé, pretože bod 10 neobsahuje ustanovenie o povinnosti vodiča kontrolovať vozidlo počas odpočinku. O kontrole vozidla sa píše v bode 1.6 odstavce vozidla, v druhom bode podnadpisu „Opustenie vozidla, parkovanie, odpočinok, smer cesty“, nasledovne: „Po pauze pred opakovaným nástupom na cestu kontrolovať plachty, uzávery a pečate/plomby.“ Z toho jasne vyplýva, že kontrolu má vodič vykonať až po pauze, a nie počas pauzy.

Listom zo dňa 17. augusta 2012 právny zástupca, na základe písomnej plnej moci zo dňa 1. decembra 2011, uplatnil nárok poškodeného na náhradu škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia spôsobenú pracovným úrazom podľa § 99 zákona. V prílohe listu bol Lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia, ktorý vyhotovil dňa 27. júna 2012 prim. MUDr. Jozef Hudec, ortopéd špec., v ktorom bodovo ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia poškodeného v súvislosti s úrazom zo dňa 19. júna 2011, celkom spolu v rozsahu 1560 bodov.

Poškodený si z toho istého úrazu, ktorý utrpel dňa 19. júna 2011, uplatnil nárok na dve úrazové dávky:

O priznanie nároku na náhradu za bolesť,

O priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

V konaní o priznanie nároku na náhradu za bolesť pobočka vydala rozhodnutie č. 16303-6/2012-DS zo dňa 21. mája 2012, ktorým poškodenému podľa § 99 zákona nárok na náhradu za bolesť nepriznala v dôsledku úrazu zo dňa 19. júna 2011, nakoľko mu nárok na úrazovú dávku nevznikol.

Proti rozhodnutiu pobočky zo dňa 21. mája 2012 podal poškodený prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, o ktorom rozhodlo ústredie rozhodnutím č. 31494-3/2012-BA zo dňa 25. júla 2012 tak, že rozhodnutie pobočky o náhrade za bolesť ústredie v celom rozsahu potvrdilo. Rozhodnutie ústredia o náhrade za bolesť sa stalo právoplatné a vykonateľné dňa 31. augusta 2012.

Proti rozhodnutiu ústredia o náhrade za bolesť podal poškodený žalobu na Krajský súd v Nitre o preskúmanie zákonnosti a postupu správneho orgánu.

Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 26S/1/2013-52 zo dňa 20. júna 2013, ktorý sa stal právoplatným dňa 3. septembra 2013, zrušil rozhodnutie pobočky o náhrade za bolesť a rozhodnutie ústredia o náhrade za bolesť podľa § 250j ods. 2 písm. c) OSP a vec vrátil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie.

V odôvodnení rozsudku KS v Nitre na strane 9 v odseku 4 a 5 uviedol: „Pre prípad sporu, ako základu pre posúdenie nároku na dávku úrazového poistenia, je daná právomoc súdu (§ 7 ods. 1 OSP) na vyriešenie otázky, či úraz je pracovný alebo nie.“

Dňa 31. októbra 2012 poškodený podal na Okresný súd Dunajská Streda žalobu o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom, na ktorom bolo začaté konanie pod sp. zn. 11CPr/4/2012.

Ústredie v celom rozsahu rešpektovalo právny názor Krajského súdu v Nitre uvedený vo vyššie citovanom rozsudku KS v Nitre a rozhodnutím č. 11809-4/2013-BA zo dňa 8. januára 2013, ktoré sa stalo právoplatným dňa 16. januára 2013, prerušilo konanie vo veci uplatneného nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu vyriešenia predbežnej otázky súdom, ktorou bol spor medzi poškodeným a jeho zamestnávateľom podľa § 14 Zákonníka práce.

Dňa 16. februára 2015 boli ústrediu doručené nasledovné doklady:

O Uznesenie Okresného súdu č. 11Cpr/4/2012-76 zo dňa 24. júna 2014, ktoré sa stalo právoplatným dňa 23. januára 2015, o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom, ktorým Okresný súd konanie vo veci zastavil a po právoplatnosti uznesenia vec postúpil ústrediu,

O Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 3. decembra 2014, ktorým odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a proti tomuto uzneseniu nepripustil podať odvolanie.

Ako dôvod zastavenia konania Okresný súd v odôvodnení uznesenia okresného súdu uviedol:

Od 01.01.2014 kedy nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, konanie o nárokoch na náhradu škody vzniknutej z pracovného úrazu je konaním v dávkových veciach sociálneho poistenia, na ktoré sú vecne príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne. V zmysle § 198 uvedeného zákona je Sociálna poisťovňa oprávnená riešiť predbežné otázky, a teda aj otázku, či je úraz pracovným úrazom. V predmetnej veci to napokon aj urobila, keďže o nároku na náhradu za bolesť právoplatne rozhodla, pričom právomoc súdov by bola daná len na základe žaloby podanej podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Sociálna poisťovňa má oprávnenie riešiť ako predbežnú otázku určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú z pracovného úrazu.

Ako predbežnú otázku môže teda riešiť aj otázku, či poškodenie zdravia je pracovným úrazom.

Určovací žaloba o vyriešenie predbežnej otázky bola podaná na Okresný súd dňa 31. októbra 2012, t. j. po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia ústredia o náhrade za bolesť.

Na základe vyššie uvedeného skutkového a právneho stavu, rešpektujúc Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/157/2008 zo dňa 29. septembra 2009, strana 7 a nasl., ako aj Uznesenie Okresného súdu a Krajského súdu v Trnave, ústredie v zmysle § 198 ods. 1 zákona v tomto konaní skúmalo objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa za poškodenie zdravia poškodeného, ktoré utrpel dňa 19. júna 2011 v Rakúsku.

Sociálna poisťovňa pobočka Dunajská Streda vydala dňa 04.09.2012 rozhodnutie č. 16303-20/2012-DS, ktorým nepriznala poškodenému nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Dôvodom nepriznania nároku bola skutočnosť, že podľa názoru pobočky sa v predmetnej veci nejedná o pracovný úraz, nakoľko k úrazu žalobcu - poškodeného došlo počas doby odpočinku, ktorá nie je súčasťou pracovného času zamestnancov vykonávajúcich dopravu.

Proti rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zrušenia z dôvodov v podstate totožných, ako sú uvedené v žalobe.

O odvolaní žalobcu rozhodla žalovaná napadnutým rozhodnutím zo dňa 26.02.2015 č. 9860-7/2015-BA tak, že odvolanie žalobcu zamietla a napadnuté rozhodnutie potvrdila.

V odôvodnení rozhodnutia žalovaná poukázala na zákonnú úpravu, ktorá sa predmetnej veci týka:

Podľa § 195 ods. 2 ZP pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi pôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

V zmysle § 91 ods. 5 Zákonníka práce prestávky na odpočinok a jedenie sa nezapočítavajú do pracovného času.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 462/2007 Z. z. ak ďalej nie je ustanovené inak, do pracovného času zamestnanca v doprave sa nezapočítava:

- a) čas potrebný na cestu z bydliska na pracovisko a späť,
- b) čas prestávok v práci,
- c) doba odpočinku,
- d) čas pracovnej pohotovosti.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 462/2007 Z. z. ak ďalej nie je ustanovené inak, zamestnanec v doprave má nárok na minimálny denný odpočinok trvajúci 11 po sebe nasledujúcich hodín za 24 hodín.

K úrazu poškodeného došlo dňa 19. júna 2011 o 1,00 hod. rannej, keď išiel na toaletu a pri nastupovaní do vozidla sa pošmykol, spadol na chrbát a spôsobil si zranenie.

Podľa tvrdenia poškodeného si aj počas tejto pauzy plnil zamestnávateľom mu zverené pracovné úlohy, vrátane dodržiavania ďalších pokynov v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z. a pracovnej zmluvy. Poškodený v odvolaní neuviedol konkrétne, aké plnil zamestnávateľom mu zverené pracovné úlohy. Podľa príručky vodiča vydanéj zamestnávateľom, z bodu 1.6 Odstavenie vozidla, v časti Opustenie vozidla, parkovanie, odpočinok, smer cesty, v druhom odseku jasne a zrozumiteľne vyplýva, že poškodený mal po pauze pred opakovaným nástupom na cestu skontrolovať plachty, uzávery a pečate/plomby, t. j. pred nástupom na ďalšiu cestu dňa 20. júna 2011 pred 5,44 hod. ráno. Túto príručku vodiča poškodený osobne podpísal, že bol s ňou oboznámený.

Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 462/2007 Z. z. čas režijnej cesty sa započítava do pracovného času. Čas režijnej cesty na účely tohto zákona je čas potrebný na presun zamestnanca v doprave z jedného

určeného miesta výkonu na iné miesto výkonu práce pred začatím práce, v jej priebehu alebo po skončení práce.

Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 462/2007 Z. z. ak ide o práce, ktoré nemožno z preukázateľných objektívnych technických alebo organizačných dôvodov prerušiť, musí sa zamestnancovi v doprave aj bez prerušenia prevádzky zabezpečiť primeraný čas na odpočinok a jedenie, tento čas je súčasťou pracovného času.

Podľa názoru ústredia u poškodeného nešlo o čerpanie režijnej cesty v zmysle § 3 ods. 6 zákona č. 462/2007 Z. z., pretože sa v dobe vzniku úrazu nepresúval z jedného miesta výkonu práce na druhé, tiež sa nejednalo o čerpanie času v zmysle § 3 ods. 8 zákona č. 462/2007 Z. z., pretože je presne stanovené, že poškodený by musel v čase úrazu vykonávať práce, ktoré nemožno z preukázateľných objektívnych technických alebo organizačných dôvodov prerušiť. Poškodený však v čase úrazu odpočíval (spal vo vozidle) už od 18. júna 2011 večer, a podľa Zápisu z prejednávania určenia rozsahu zodpovednosti iného úrazu ako pracovného zo dňa 22. júna 2011, ktorý osobne podpísal poškodený, že s ním súhlasí, ktorého súčasťou je aj záznam o úraze spísaný dňa 22. júna 2011, poškodený sa v noci zobudil, išiel na toaletu a po príchode pri nastupovaní sa pošmykol a spadol. Z jeho vlastného popísania priebehu vzniku úrazu nevyplýva, že by bol plnil úlohy určené zamestnávateľom.

Nakoľko poškodený v čase poškodenia jeho zdravia mal čerpať pauzu v trvaní 23 hodín a 44 minút, podľa trvania jej dĺžky jednoznačne muselo ísť o čerpanie minimálnej doby odpočinku v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 462/2007 Z. z..

Podľa § 3 ods. 5 písm. c) zákona č. 462/2007 Z. z. doba odpočinku sa nezapočítava do pracovného času a podľa názoru ústredia sa u poškodeného nejedná o pracovný úraz, nakoľko k úrazu, ktorý poškodený utrpel dňa 19. júna 2011 o 1,00 hod. ráno nedošlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s vykonaním pracovných povinností, ale počas čerpania minimálne ustanovenej doby odpočinku, na ktorú sa § 195 ods. 1 a § 196 Zákonníka práce nevzťahuje.

Súd po preskúmaní napadnutých rozhodnutí a obsahu administratívneho spisu dospel k záveru, že postup a rozhodnutie žalovanej ako aj správneho orgánu prvého stupňa sú v súlade so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Podstatou žaloby bolo tvrdenie žalobcu, že jeho úraz je potrebné kvalifikovať ako pracovný z dôvodov uvedených, ako aj tvrdenie, že žalovaná a ani správny orgán prvého stupňa nemajú právomoc rozhodnúť v rámci predbežnej otázky, zásadnú skutočnosť rozhodujúcu pre posúdenie veci, a to či úraz je alebo nie je pracovný. Ako už bolo uvedené o základe nároku poškodeného (žalobcu) t. j. či je úraz pracovný alebo nie, mal rozhodovať Okresný súd v Dunajskej Stredě, na ktorý sa žalobca s takouto žalobou obrátil. Tento súd vo veci meritorne nerozhodol, keď konanie svojim uznesením č. k. 11Cpr/4/2012-76 zo dňa 24.06.2014 zastavil a vec po právoplatnosti uznesenia postúpil žalovanej na ďalšie konanie, ktorá má o základe nároku rozhodnúť s poukazom na ust. § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 03.12.2014. Obe citované rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňom 23.01.2015.

Hoci súdu sú známe viaceré rozhodnutia NS SR (sp. zn. 9Sžso 14/2011 alebo 4Cdo 157/2008), ktoré problematiku riešenia základu nároku poškodeného zamestnanca riešia rozdielne, je potrebné zdôrazniť, vychádzajúc zo záverov Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu v Trnave, že žalovaná resp. správny orgán prvého stupňa, cítiac sa byť viazaný rozhodnutím súdu, bol nútený vyriešiť si základ sporu, t. j. prijať záver, či úraz je pracovný alebo nie, sám (postupom podľa § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.). Napokon takýto postup pripúšťa aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo 65/2006, z ktorého zároveň vyplýva, že hoci Sociálna poisťovňa samostatne vo forme rozhodnutia o otázke, či ide o pracovný úraz nerozhoduje, ale v rámci konania o úrazovej otázke tak urobiť môže - ako úsudok o predbežnej otázke.

Z tohto hľadiska nemožno prijať záver, že by bol postup žalovanej, resp. správneho orgánu prvého stupňa v rozpore so zákonom, ktorý by viedol k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Navyše je potrebné zdôrazniť, že konštatovanie žalovanej, že nejde o pracovný úraz nemožno považovať za arbitrárne (tak ako to v žalobe prezentuje žalobca), keďže žalovaná tento svoj záver náležite odôvodnila a právne

posúdila. S týmito závermi sa súd v celom rozsahu stotožňuje, preto podľa názoru súdu nebol naplnený ani jeden z dôvodov na postup podľa § 250j ods. 2 OSP.

Keďže žalobca bol v konaní neúspešný, súd mu s poukazom na ust. § 250k ods. 1 OSP náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Najvyšší súd SR, cestou podpísaného súdu, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).